

for Paafjendelsen af de forskjellige Særetsager udenfor Kjøbenhavn. I de mange Særetsager, hvor der ikke er Tale om en eller anden Sælykke, vil Dommeren alene have at paafjende Sagen. Hvor der derimod foreligger en Sælykke, vil det sagkyndige Element snart være at medtage, snart ikke. Efter Lovforslaget skal det sagkyndige Element nemlig kun med til Paafjendelsen, hvor der er Tale om et Straffeanfvar. Hvor derimod Særetsag skal paafjendes paa Grundlag af en Søforklaring — altsaa en civil Særetsag — vil efter Lovforslaget den Dommer, som kommer til at paafjende Sagen, ikke have det sagkyndige Element ved Siden af. Ser man hen til det Udkast til Lov, som foreligger fra den nedsatte Kommission, vil man ogsaa finde, at den stadig ved den sagkyndige Bistand har havt Undersøgelsen og ikke Domsbehandlingen for Die. Jeg tror ogsaa, at ved nærmere Betragtning maa siges, at det egentlig ikke er Det mod de sagkyndige Mænd at forlange deres Medvirksomhed ved Domsbehandling; i hvert Fald tror jeg ikke, de ville gjøre praktisk Nytte ved den. Naar der er Tale om Undersøgelse, er Sagkundskaben paa rette Plads. Da vil Dommeren kunne have overordentlig Nytte af den; de sagkyndige Mænd ville der føle sig hjemme og have Jøvelsen af, at de gjøre virkelig Nytte med Hensyn til Sagens Oplysning. — Men naar Bevismaterialet er skaffet tilveie, naar der bliver Tale om at paafjende Sagen, om at udbrage den juridiske Konklusion af de Præmisses, som ere skaffede tilveie gennem den sagkyndige Bistand, da ville de sagkyndige Mænd ikke føle sig hjemme. De ville faktisk ikke komme til at øve nogen Indflydelse paa selve Sagens Paafjendelse; de maa her sætte sig til Dommeren. Med Hensyn til Spørgsmaalene om, hvorvidt Handlingen er strafbar eller ikke, under hvilken Straffbestemmelse Handlingen falder ind, hvilken Straf Vedkommende har forskyldt, maa Afgjørelsen overlades til Dommeren; de Sækyndige ville følge ham. Men kunne de i Virkeligheden ikke gjøre nogen Nytte med Hensyn til Paafjendelsen, er der heller ingen Grund til at tage dem med under samme. Det forekommer mig derfor at være rigtigst at foretage en Forandring i Lovforslaget, saaledes at — selvstændig afsat fra Kjøbenhavn — det sagkyndige Element kun medtages ved Sagens Undersøgelse. Ved Paafjendelse er der kun et eneste Tilfælde, hvor der kan blive Tale om Hensigtsmæssigheden af at medtage et sækyndigt Element, det er ved de foreløbige Kjendelser, som affiges efter § 16, og som gaar ud paa at fragte Skibførere, Styrsmænd eller Maskinmestere Afgang til Benyttelsen af deres Næringsret, fordi de have vist sig at være upaalidelige Personer. — Men disse Kjendelser danne ogsaa, som det vil ses af § 16, et Led i selve Undersøgelsen. Derfor vil det, som jeg har for Die, suldt kunne naas, naar man i § 8, tredje Linie, hvor der staar: „tiltrædes Stedets

Underret til Undersøgelse, Behandling og Paadømmelse af disse Sager af to sækyndige Mænd.“ sættes: „tiltrædes Stedets Underret til Undersøgelse af disse Sager, derunder indbefattet de i Afsnit III. omhandlede Kjendelser, af to sækyndige Mænd.“ — Skulde man ville foretage denne Forandring og altsaa ikke medtage de sækyndige Mænd til Sagens Paafjendelse, kunde der maaste være Grund til ogsaa at opgive det særlige Navn „Særet“ for de Tilfælde, hvor de sækyndige Mænd træde til ved Undersøgelsen. — Med Hensyn til Rettens Organisation skal jeg endnu bemærke, at jeg finder det særdeles heldigt, at det er bestemt for de Sager, som falde ind under § 4, tredje Stykke, at de kunne henvises til Behandling ved Sø- og Handelsretten i Kjøbenhavn, skjøndt Sagerne egentlig høre hjemme udenfor Kjøbenhavn. Selv om man nemlig har dygtige sækyndige Mænd til Assistance for Underretten, kan det dog vistnok anses for givet, at hvor der er Tale om mere betydelige og vigtige Sager, om større Ulykker, maa Sø- og Handelsretten anses for særlig skikket til at behandle Sagerne. — Ligeledes finder jeg det heldigt, at Regjeringen i sit Forslag har opgivet den Bestemmelse, som findes i Kommissionens Udkast, om, at i de Tilfælde, hvor Underretten har været tiltraadt af sækyndige Mænd, skulde Appellen gaa umiddelbart til Højesteret. Det er en Ting, hvortil der vistnok ikke er nogen Grund. — Med Hensyn til Bestemmelserne om Rettens Organisation har jeg endnu en lille Bemærkning at gjøre ved § 9. Denne Paragraph bestemmer om de sækyndige Mænd, at „de ikke maa være beslagtede eller besvoglede i op- eller nedstigende Linie eller i Sideliniens 1ste eller 2den Grad med nogen af Sagens Parter.“ I Kommissionens Udkast til Loven fandtes der tillige en Bestemmelse om, at de sækyndige Mænd i de nævnte Slægtskabsgrader ikke maatte være beslagtede med Rettens Formand eller indbyrdes. Regjeringen har ment, at denne Bestemmelse burde udgaa. Saafremt man indskrænker de sækyndige Mænds Virksomhed til kun at deltage i Undersøgelsen, finder jeg det ogsaa overskjødt at opstille denne Begrændsning. Hvis man derimod vil, at de sækyndige Mænd skulde deltage i Paafjendelsen, forekommer der mig ikke at være tilstrækkelig Grund til at fravige den i vor Lovgivning herskende Regel om, at i de kollegiale Retter maa Medlemmerne ikke staa i indbyrdes nært Slægtskabsforhold til hinanden. Der var fra Regjeringseds Side ansøgt til Støtte for at udelade denne Bestemmelse, at det efter Omstændighederne vilde være vanskeligt at finde tilstrækkelig sækyndige Mænd til at beklæde Retterne. Det forekommer mig imidlertid, at denne Betragtning ikke har Stort at sige. Der vil vistnok altid være et tilstrækkeligt Antal sækyndige Mænd i Amtet at tage med som Bisiddere i Ret-